A°. 1830. N°. 61.

SURINAAMSCHE COURANT.

ZATURDAG, DEN 31sten JULIJ.

PARAMARIBO.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Mei. Bij koninklijke ordonnantie van gisteren, is eindelijk de kamer der afgevaardigen ontbonden. De arrondissements-kiesvergaderingen zullen tegen den 23sten Junij en de departementale tegen den 3den Julij opgeroepen worden, om nieuwe benoemingen te doen. De departementale kiesvergadering van Corsica zal den 20sten Julij bijeenkomen.

— De inscheping der expeditie-armee tegen Algiers is, volgens een telegrafisch berigt, gisteren medevolbragt. De opperbevelhebber heeft eene dagorder uitgevaardigd, waarin men onder anderen het volgende leest:

»Soldaten! De beschaafde natien der beide halfronden hebben de oogen op u gevestigd; derzelver heilwenschen vergezellen u. De zaak van Frankrijk is die der menschheid; toont u uwer edele taak waardig. Dat de luister uwer daden door geene buitensporigheden bezoedeld worde; zijt verschrikkelijk in den strijd, maar billijk en menschlievend na de overwinning; uw belang en uw pligt vorderen het evenzeer.

»Te lang door eene roofzieke en woeste militie verdrukt, zal de Arabier ons als verlossers beschouwen. Hij zal zich met ons zoeken te verbinden; door uwe goede trouw gerust gesteld, zal hij de vruchten van zijnen akker in ons leger brengen. Zoo zult gij, den oorlog minder langdurig en bloedig makende, de wenschen vervullen van eenen souverein, die even spaarzaam is met het bloed zijner onderdanen, als naijverig omtrent de eer van Frankrijk.»

— Volgens tijdingen uit Algiers, heeft de Deij aan de Europische consuls niet willen toestaan om zijn grondgebied te verlaten. Alleen hebben zij zich naar het land mogen begeven, waar de Deij hun, ten hunnen koste, eene wacht zal bezorgen.

— De brandstichtingen in Normandie duren steeds voort. Er zijn twee bataljons infanterie en eenige kavallerie derwaarts afgezonden, om allerwege partoeljes te maken. Men heeft eenige brandstichters gevat, die verklaard hebben, van welgekleede lieden geld te hebben ontvangen om hunne euveldaden te plegen.

— De Koning en de Koningin van Napels zijn den 15den te St. Cloud aangekomen. Gisteren hebben zij op de Tuilerien het middagmaal gehouden.

— Heden heeft de gezant van Zweden aan den Koning eenen brief van zijnen souverein ter hand gesteld, houdende kennisgeving, dat de Kroonprinses van eene dochter is bevallen.

— Eergisteren is bij de correctionele regtbank voorgebragt de zaak van den heer *Madrolle*, beschuldigd van in zijne beruchte *Memorie voor den raad des Konings*, het misdrijf van eerroof en beleediging omtrent de geregtshoven en regtbanken gepleegd te hebben. Met hem zijn verschenen de boekverkoopers *Lemarié*, *Ledoijen* en *Delaunaij*, beschuldigd van medepligtigheid aan dit misdrijf.

De hoofdbeschuldigde verklaart te zijn genaamd *Antonie Madrolle*, oud 38 jaar. De president vraagt of hij erkent de schrijver te zijn der *Memorie voor den raad des Konings.*

De heer *Madrolle* glimlachende: — Ik ben er de uiterlijke, of zoo gij wilt, de schijnbare schrijver van. Ik heb ze niet geheel opgesteld; maar grooten deels naar stukken, welke mij geleverd zijn.

De president: Gij hebt de personen niet willen noemen, die aan de opstelling van die *memorie* medegewerkt hebben.

Madrolle: Zoo de justitie en de wet cischen dat ik ze noem, zal ik het doen; maar het schijnt mij toe geheel nutteloos te zijn. Ik stel mij verantwoordelijk.

De drie boekverkoopers geven te kennen, dat zij meenden door de onderteekening van het stuk door eenige pairs van Frankrijk beveiligd te zijn. »Ik had het werk slechts in bewaring, zeide de heer *Lemarié*; ik ben uitgever van kerkelijke boeken, en houd mij met geene staatkunde op. De boekdrukker *Bethune* zeide mij, dat de heer *Madrolle* de drukkosten niet kon betalen (ontkennend glimlagchen van den heer *Madrolle*) en dat hij de memorie uitgaf om geld te bekomen.»

De heer *Sagot*, advocaat des konings, heeft de beschuldiging volgehouden. De heer *Madrolle* heeft zich zelf verdedigd. Op verzoek van den heer *Henrion*, verdediger der beschuldigden, is de zaak acht dagen uitgesteld.

— Een dagblad van Lijon meldt, dat de brieven op de postkantoren weder geopend worden; en dat men daarvan het bewijs in handen heeft, namelijk eenen brief, dezer dagen bij iemand te Grenoble ontvangen, welke brief blijkbaar losgemaakt en vervolgens weder toegezegeld is, voorzien van een merk, waarbij in roode letters gedrukt is, dat de brief bij de generale directie der posterijen is geopend, om inlichtingen te verkrijgen.

— Er zijn op dit oogenblik tegen negen dagbladen vervolgingen ingesteld.

— Uit Marseille wordt den 7den Mei het volgende geschreven: »Onze stad heeft geheel het aanzien van eene oorlogs-plaats. Muzijk, trommen, geschiet, is alles wat wij van den morgen tot den avond hooren. Met het aanbreken van den dag gaan de voor de expeditie bestemde troepen in den omtrek manoeuvres maken, vuren en naar de schijf schieten. Al het personeel van de geneeskunde bevindt zich alhier. Wij hebben thans niet minder dan vier honderd geneesheeren, heelmeesters en apothekers. Morgen vertrekken er weder twaalf schepen met beschuit en andere behoeften. In onze haven worden eene soort van kleine houten wallen gemaakt. Zij zijn zoo ingerigt, dat de kogels er niet kunnen doordringen, en moeten voor de militaire werklieden dienen, als die bezig zijn aan het ondermijnen.»

— De toevloed van nieuwsgierigen uit alle oorden des Rijks is te Toulon zoo groot, geweest dat de levensbehoeften in de stad en den omtrek aanmerkelijk in prijs waren gestegen.

— De commissie der tooneelschrijvers heeft audentie erlangd bij den minister van binnenlandsche zaken, ten behoeve van *Fontan*. Z. E. heeft verzekerd, dat ten aanzien van dien schrijver de algemeene regel was gevolgd. Zonder iets stelligs te kunnen beloven, moet de minister hebben erkend dat de toestand in welken de veroordeeld, zich bevond, als eene verzwaring van straf konde worden beschouwd.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, 19 Mei. De berigten nopens 's Konings gezondheid luiden sedert eenige dagen veel gunstiger. Z. M. had zoo wel gisteren, als eergisteren eenen goeden nacht doorgebragt, en in de teekenen der ziekte steeds eenige verligting gevoeld.

— Eergisteren was in het Lagerhuis de tweede lezing van de bill van den heer *Grant*, nopens het opheffen van de beletselen, welke de belijders van de israelitische godsdienst verhinderen, om ambten of waardigheden te bekleeden, aan de orde van den dag. De voordragt is verdedigd door de heeren *Brougham*, *Russel*, *Huskisson*, *Wilson* en *O'Connel*, en bestreden, onder andere, door den minister *Peel*. De bedenkingen tegen het voorstel hielden hoofdzakelijk in dat het, bij de bestaande kristelijke staatsregeling des Rijks, ongerijmd was, om een *volk*, hetwelk zich niet met andere natien vermengde, en hetwelk eigene wetten en instellingen had, deel te geven aan het staatkundig bestuur des lands. — Bij stemming is het voorstel met eene meerderheid van 221 tegen 165 stemmen afgewezen. — Velen hadden dezen uitslag verwacht, doch verzekeren niet te min, dat de voorgestelde maatregel vroeger of later deszelfs beslag zal moeten krijgen.

Bij gelegenheid dat het ministerieel avondblad eenige bedenkingen nopens het voorstel van den heer *Grant* in 't midden brengt, maakt hetzelve groote zwarigheid, om de Joden deel te geven aan het bestuur des lands, maar toont hetzelve zich geenszins afkeerig van het denkbeeld, om hun voor het overige, ten aanzien der *burgerlijke* regten, met alle andere ingezetenen des Rijks gelijk te stellen.

— Gisteren heeft de minister *Aberdeen* in het Hoogerhuis antwoordende op de bedenkingen, welke de markies *van Londonderij* ten aanzien van de grieksche aangelegenheden maakte, te kennen gegeven dat de staats-stukken nopens Griekenland, welke aan het perlement zullen worden medegedeeld, worden afgedrukt, en denkelijk aanstaanden maandag zullen worden overgelegd.

MENGELINGEN.

EERSTE EN GROOTSTE LEVENSGEVAAR VAN FREDERIK DEN GROOTEN.

(Volgens HILDEBRANDT.)

Zoo als bekend is, rukte FREDERIK, in het eerste jaar zijner regering, December 1740, in *Silezië*, om, met de wapenen in de hand, zijne aanspraken op de *Silezische* Vorstendommen *Liegnitz*, *Brieg*, *Wohlau* en *Jägerndorf* te doen gelden. Schier in den eersten aanloop werden de steden van *Silezië* genomen, door het gedeelte des *Pruissischen* legers, dat FREDERIK zelf aanvoerde; en bijna het geheele land was in de magt des ondernemenden, jeugdigen Monarchs, eer de *Oostenrijkers* maatregelen namen, om zijne voortgangen te stuiten. In Februarij 1741 volgen eerst tot versterking van de vooruitgedrongene *Pruissische* armee, de *Westfaalsche*, *Magdenburgsche*, *Pommersche* en *Pruissische* regementen, om bij hunne, op de baan der overwinning reeds zoo ver voortgerukte, broeders niet achter te blijven. FREDERIK zelf, die in het begin der voor korten tijd betrokkene, winterkwartier naar *Berlijn* was gegaan, trof deze versterkingen bij *Frankfort* aan; hij voerde ze zelf *Silezië* in, en plaatste ze aan de oostelijke zijde van het, door de *Oostenrijkers* bezette,

Graafschap *Glatz*, van *Schweidnitz* tot *Ottmachau*. Doch nu hadden ook de *Oostenrijkers*, onder bevel van den, uit de vesting *Brun* ontslagenen, Generaal NEUPERG, alle middelen getroffen, om den Koning van *Pruissen* het verder indringen in *Bohème* en *Moravië* onmogelijk te maken. Alle de toegangen tot het Graafschap *Glatz* waren bezet; dagelijks vielen er gevechten voor, van welke de over zijne ruiterij ontevredene FREDERIK zelf zegt, dat ze alle tot nadeel der *Pruissische* kavallerij en ten voordeele der meer geoefende infanterij uitvielen.

Om zich eene naauwkeurige kennis van het bergachtige terrein te verschaffen, en in het algemeen het onbekende grensoord te leeren kennen, verliet de Koning *Schweidnitz* eenige dagen na zijne aankomst en ging, begeleid door eenen Adjudant, den Kapitein VON GLASENAPP, over *Peterswoldau*, *Silberberg* en *Wartha*, naar *Frankenstein*. In deze streek stond de Generaal VON DER SCHAU, die in *Silberberg* en *Wartha* twee vooruitspringende posten had. Op deze beide posten kwam zeer veel aan. FREDERIK had die zelf als belangrijk aanbevolen, doordien zij de sleutels waren van de ingangen in het graafschap *Glatz*. Het is natuurlijk, dat FREDERIK, volgens zijne omzigtigheid, zichzelven van de opvolging dezes bevels wilde overtuigen, maar even zoo natuurlijk is het, dat de stoutheid des Konings, om, enkel onder geleide van eenen Adjudant, deze posten te bezoeken, den vijand, die thans ook waakzamer was geworden, niet onbekend bleef. Naauwelijks had FREDERIK *Frankenstein* verlaten, om de genoemde plaatsen in oogenschouw te nemen, of reeds vervoegde zich een verrader bij den, in den omtrek van *Glatz* staanden, *Oostenrijkschen* generaal VON LENTELUS, met het berigt, dat men den Koning van *Pruissen*, die zoo even, slechts door éénen Officier begeleid, was weggereden, gemakkelijk kon gevangen nemen.

Spoediger nogtans, dan de vijanden konden vermoeden, had FREDERIK de beide posten opgenomen. Hij wilde nu juist naar *Frankenstein* terugrijden, toen hem het schoone klooster der *Cisterciensers*, *Camenz*, in het oog viel. De fraaije aanleg van het gebouw, en inzonderheid de toren, van welken de Koning zich een ruim uitzigt in het gebergte en over het land beloofde, spoorden hem aan, om dit klooster te bezoeken. Met den grootsten eerbied werd de Monarch door den Abt TOBIAS STUSCHE ontvangen; FREDERIK vertoefde langer dan hij wel had voorgenomen, en — het was zijn geluk; ja, zijn behoud, zijne vrijheid, zijn leven veeligt hing er van af, dat hij langer bleef.

Genoemde *Oostenrijksche* Bevelhebber kon onmogelijk eene zoo schoone gelegenheid, om zich door de gevangenneming des Konings beroemd te maken, ongebezigd laten voorbijgaan. Oogenblikkelijk zond hij een sterk kommando ruiterij naar dat oord, tusschen de posten rond. Deze vijanden ontdekten eene afdeeling *Pruissische* Dragonders, die ter aflossing van den eenen post bestemd waren. De onbehulpzame *Pruissische* kavalleristen werden door de veel behendiger *Hongaarsche* ligte ruiterij spoedig overhoop geworpen, en met verlies van veertig man en paarden teruggejaagd. De *Hongaren* vochten te feller, omdat het oogmerk van dezen aanval, de gevangenneming des Konings, geen geheim was. Men had dit kommando voor een geleide van Hem gehouden, van den naasten post medegenomen. Verstoord den Vorst bij hetzelve niet te vinden, reden zij nu naar het klooster *Camenz*, waar FREDERIK was.

Het is zeer waarschijnlijk, dat de Abt, door uitgezette wachten, vroeger berigt van het aanrukken der vijanden kreeg, dan deze de muren van het klooster zelve binnentraden. Ware dit het geval niet geweest, dan zoude hem de tegenwoordigheid van geest, waarmede hij het eenig mogelijke middel tot redding van den Monarch uitvond en te werk stelde, nog meer tot eer verstrekken, dan hem zijne slimheid buitendien doet.

De kloosterbroeder, wiens werk dit was, (de *Meszner*) moest terstond alle geestelijken, tot de *metten* en het *complet*, op het hooge koor in de kerk bijeenroepen. Gestrengelijk was hem verboden, zich met iemand der verzamelden in gesprek in te laten. Op het eigen oogenblik luidde reeds de tot de *metten* roepende klok. Zeker moest de geheel ongewone tijd de overige geestelijken bevreemden — zeker zullen zij met al hun nadenken en gissen geen grond voor deze buitengewone godsdienstoefening hebben kunnen vinden; doch de kloosterlijke gehoorzaamheid was hier de eerste pligt, en dus lieten zij zich allen, in ordesgewaad, op het hooge koor vinden.

Thans verscheen onverwacht, in feestelijke pracht, de Abt TOBIAS STUSCHE, en met hem een vreemde, door geen' der geestelijken ooit geziene Abt, beide in het koorkleed voor eenen bijzonderen feestdag; zij knielen te zamen, op hunne plaatsen, voor het altaar neder. Het schoone gezang, begeleid door de plegtige toonen van het prachtig orgel, was geëindigd, het gebed begon, toen een buitengewoon alarm ontstond, en de *Oostenrijksche* ligte ruiters zich niet slechts in de kerk vertoonden, maar ook het geheele klooster doorzochten. Zelf gedurende de godsdienst kon men duidelijk hooren, dat zij zich uitlieten, zeker te weten, dat de Koning van *Pruissen* in het klooster was.

De Abt liet de *metten* langer duren dan gewoonlijk, en besloot ze eerst een uur later, dan de *Oostenrijkers*, die 's Konings Adjudant gevonden en als gevangen medegenomen hadden, zich verwijderden. Er is geene verdere verklaring noodig, wie de onbekende Abt was, — FREDERIK namelijk, die slechts op deze wijze te redden was.

Wat hing er niet van dit gewigtig oogenblik af! Wat ware er geworden van 's mans gansche geschiedenis, indien zijne vlugt, reeds in den beginne van zijn werkzaam leven, door deze gevangenneming ware verlamd geworden? — Hij vergat dit gevaar ook minder dan eenig later, en bleef den Abt en het klooster altijd zeer dankbaar.

ADVERTISSEMENTEN.

N. L. BRAAM, Exploicteur bij den Hove van *Civile en Criminele Justitie dezer Kolonie*, zal op Vrijdag den 6den Augustus 1830, des morgens de klokke Negen uren, ter Kastelenije van het *Hof van Civile en Criminele Justitie*, publiek bij Executie verkoopen:

Het HUIS en ERF, staande en gelegen aan de *Prinsenstraat*, L. D. N°. 854; aankomende J. A. BOSSÉ.

Paramaribo, 30 Julij 1830.

OP heden ontving ik het voor mij treurig berigt, dat op de Post *Orangewoud*, na eene ziekte van drie dagen, overleden is, mijn eenigst Klein-kind FRANCINA LOUISA, teedergeliefd Dochtertje van den Heer Luitenant en Mevrouw SMIT, in den jeugdigen leeftijd van ruim *Zeven* jaren.

Geve hiervan bij deze kennis aan Vrienden en Bekenden.

Paramaribo, 27 Julij 1830.

Wed. C. W. SCHLOSSER,
geb. HARDEGEN.

FANNY van WANNER, bij het *Collegie Medicum*, als VROEDVROUW geadmitteerd zijnde, brengt zulks ter kennisse van Heeren Planters, Administrateuren en Ingezetenen, zich recommanderende in hunne gunst, met belofte van prompte bediening; — tevens bekend makende dat ingevolge door haar ter Secretarij dezer Kolonie geregistreerde authorisatie, van nu voortaan, de Heer F. W. VAN HEYST per order van haar, alle kwitantiën, papieren en documenten zal onderteekenen, zoodanige teekening voor geldig verklarende.

Paramaribo, den 31 Julij 1830.

OP goede zekerheid en tegen behoorlijke Intrest, verlangt men eene som van *f* 1500 a *f* 2000. — Iemand hierop reflecterende, worden vriendelijk verzocht, zich per besloten billetten, onder letter Q. te adresseren, ter dezer Drukkerij.

Paramaribo, 31 Julij 1830.

WORDT gelost van het Nd. Amer. Schip *Aurelia*, Kapt. THS. FOSTER, van *Gloucester*, en te bekomen bij de Ondergeteekende:

Nieuwe Bakkeljaauw in vaten; Haring en Mackreelen; supra fijne Blom; Vleesch; Tabak; Lamp Olie; Spermacetti Kaarsen.

En nog voorradig: Spek; Zeep; Suikerkalk in vaten en pullen; Teer; Smeer Kaarsen; Zout; Cognac Brandewijn; 1 a 1½ duims Amerikaansche Planken, enz.

THOMAS TRASK.

KAPT. G. W. VAN BARNEVELD KOOIJ qq., voerende het gekoperd Brik-schip *Mercurius*, is voornemens primo September e. k., de terugreis naar *Amsterdam* aan te nemen.

Recommandeerd gemelde Bodem ter inlading van SUIKER, KATOEN en CACAO; zijnde hij voorzien van eene doorloopende Polis van Assurantie tegen 2¼ pCt.

Paramaribo den 27 Julij 1830.

SCHEEPS-TIJDING.

UITGEZEILD.

Den 25 dezer, de Nd. Am. Brik **Sarah Ann**, Kapt. ISAAC SOMES, naar *Gloucester*; lading: 218 vaten Malassie.

Den 28sten, de Nd. Am. Brik **Jane**, Kapt. B. FOSTER, naar Gloucester; lading: 259 vaten Malassie.

UITGEKLAARD.

Den 26sten, het Schip de Prins der Nederlanden, Kapt. H. HILLEBRANDS, naar Amsterdam; lading: 303 vaten Suiker, 78 balen schoone Katoen en 5 balen vuile Katoen, 2 vaten Rum, en 14 dito Oranjeschillen.

Item, het Schip **Henriette**, Kapt. J. E. SCHNEEBEECKE, naar Amsterdam; lading: 457 vaten Suiker, 38 balen schoone en 5 dito vuile Katoen.

Den 27sten, het Schip **Johanna Margaretha**, Kapt. A. H. TRIP, naar Amsterdam; lading: 249 vaten Malassie, en 25 balen schoone Katoen.

Idem, het Schip de **Zeemeeuw**, Kapt. T. C. CLAUS, naar Amsterdam; lading: 550 vaten Suiker, 38 balen schoone en 8 dito vuile Katoen.

In TEXEL gearriveerd: Den 29 Mei, het Schip de **Goede Verwachting**, Kapt J. B. BORSMAN. — Den 30 Mei, Z. M. Oorlogs-Corvet *PROSERPINA*, Kapt. Luit. VAN DEN BOSCH, laatst van St. Eustatius. — Het Schip de **Onderneming**, Kapt. H. EELTJES, van hier naar Middelburg gedestineerd, geladen met Suiker, is den 27 Mei, met verlies van twee ankers en na het roer te hebben afgestooten, voorbij Vlissingen gedreven en, ofschoon het hard waaide en slecht weder was, goed en wel gewesten Terneuzen veilig ten anker gekomen; des morgens van den 29 Mei, is gemeld Schip van daar gesleept, door de Stoomboot **de Schelde**, en op den middag ter reede van Vlissingen gebragt.

Ter Drukkerij van de Gezusters SERRES.